

det nu fremsatte Lovforslag; thi hvad vi den Gang var villige til at gaa ind paa, er vi ogsaa villige til at gaa ind paa nu. Lovforslaget er hverken blevet værre eller bedre. Man har forandret lidt hist og lidt her, pyntet lidt her og der, men da der ikke er rørt ved de store Hovedprincipper, er det i det hele taget Høj som Høj. Kun een Ting har vi taget tilbage, nemlig vor Eftergiveness i Spørgsmaalet om de folkevalgte Nævninger, thi Forudsætningen for at tage dem ud af Lovforslaget i Fjor var, at der blev Lov ud af Forslaget med det samme. Men herefter kommer der aldrig nogen Sinds et Procesreformforslag frem her i Danmark, som ikke indeholder Forslag om folkevalgte Nævninger.

Saaledes som Lovforslaget nu foreligger, indfører det Offentlighed og Mundtlighed og til dels Umiddelbarhed. Det indfører i sin fulde Renhed Anklageproces, i sit fulde Omfang Adskillelse mellem Domsagt og Administration, og det indfører folkevalgte Nævninger. Det er en Procesordning, som opfylder Tidens Krav, og som er saaledes, som den nødvendigvis maa være efter den Grundlov, vi har vedtaget. Det kan nemlig ikke nytte noget, at vi den 5te Juni i Aar vedtog en Danmarks Riges Grundlov, baseret paa den almindelige Valgret, paa Folkets Selvbestemmelsesret i alle Sager, og at vi om nogle Dage for den kommunale Valgrets Vedkommende vedtager at afskaffe alle Privilegier, hvis vi ikke ogsaa indfører Folkets Delagtighed i den dømmende Myndighed. Grundloven deler Statens Myndighed i den udøvende, den lovgivende og den dømmende. Den udøvende Myndighed er Administrationen, og dennes Spids er Kongen, Folkets Indflydelse her har vi erhvervet ved en ved lang parlamentarisk Kamp tilkæmpet Parlamentarisme, som aldrig vil kunne afskaffes igen, saa længe Danmark overhovedet har en Forfatning. Folkets Delagtighed i Lovgivningsmyndigheden har vi ved den nye Grundlov faaet anerkendt i sin Renhed paa Basis af den almindelige Valgret til begge Ting, hvoraf følger, at en Beslutning vedtages i begge Ting og forsynet med Kongens Underskrift — hvad den altid vil blive, da det er den vedkommende Minister, der har Ansvaret, og Ministrene jo er udgaaet fra det folkevalgte Ting — bliver et Udtryk for Folkets Selvbestemmelsesret i Lovgivningsager. Den dømmende Myndighed har imidlertid hidtil levet fjernt fra Folket. Det har hidtil for Folket været en Gaade, hvad der foregik for Domstolene, baade for de civile

og for de kriminelle, og særlig for de kriminelle, hvilket har medført stor Skade og været til stor Ulempe for de enkelte Individuer, der maaske ved en Fejltagelse faldt i Justitsens Kløer, eller som maaske var mindre skyldige end straks antaget, og stor Skade for hele Folket, idet de Undtagelsestilfælde, der forefaldt, af Justitsmord og Misgreb og daarlig Behandling af disse ulykkelige, der ikke anerkendtes som Subjekter, men kun som Retsobjekter, ikke som levende Væsener, ja ikke som de Dyr, vi har med at gøre i Dyrebeskyttelsesudvalget, end sige som Mennesker, men altsaa som Retsobjekter, der kunde behandles fra Tankens Side i hvert Fald, naar de kom under daarlige Hænder, paa en Maade, som var Mennesker uværdig, har medført, at den danske Retsfølelse er blevet slappet. Den danske Retsfølelse er ikke, som en Retsfølelse bør være. Den danske Retsfølelse skal ved Folkets Delagtighed i den dømmende Myndighed ved Nævningeinstitutionen, som udgaaer fra Folkets Midte, blive saadan lutret og saadan interesseret, at der vil opstaa, fra den højeste til den laveste, en Retsfølelse og en Æresfølelse, som vil blive jævnsides løbende Begreber. Det er de ikke nu.

Lad mig nævne nogle Eksempler. Jeg har hørt et Eksempel paa, hvorledes Retsfølelsen virkerovre i England, hvor Folket i tusinde Aar har deltaget i Domsmyndigheden. Jeg skal dog ikke indestaa for, at Eksemplet bliver korrekt refereret af mig, da det er længe siden, jeg har faaet Meddelelsen derom. Der forelaa for en Domstol en Sag, hvorunder en Mand paastod en anden forpligtet til at betale en stor Sum, men Gældsdocumentet var ikke stemplet saaledes, som det efter engelsk Lov skulde være for at være gyldigt. Dommeren afsagde da den Dom, at den indstævnte frifandtes for at betale det paaklagede Beløb, som var en meget stor Sum. Da han havde afsagt Frifindelsesdommen, rejste han sig og sagde til den frifundne: Anderledes kunde jeg ikke dømme, naar jeg skulde dømme efter mit Fædrelands Lov, men hvis du ikke gaar herfra og opfylder, hvad der er din Pligt, og betaler de Penge, som du skylder, da skal du være Genstand for hver engelsk Mands Foragt. Noget saadant vilde vi ikke kunne tænke os kunde ske herhjemme. Jeg maa føje til, at Engelskmanden selvfølgelig skyndte sig hen at betale, hvad han skyldte, uden Hensyn til, at Dokumentet ikke var stemplet. Her hjemme kan vi opleve Eksempler paa, at en Mand efter at have